

doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D.
katedra právních dějin

Posudek na diplomovou práci

Michal Novotný, *Rodinný fideikomis šlechty v českých zemích na příkladu svěřenského nástupnictví na bývalých schlikovských panstvích Kopidlno a Staré Hrady, Plzeň 2022, 98 s.*

Předloženou práci diplomant zpracoval na zajímavé poměrně úzce zaměřené individuální téma. Svou práci rozdělil do šestnácti základních částí, které doplňuje úvod, závěr, anglické resumé a přehled použitých pramenů a literatury a čtyři přílohy. První část diplomant věnoval představení struktury práce a užití metodologii, dále zhodnotil existující prameny a literaturu. Následně se věnoval pojmu fideikomis a jeho počátkům v římském právu, zdrojům institutu rodinného fideikomisu, jeho úpravou v českém novověkém právu, v ABGB, rodinnému fideikomisu po roce 1848 a jeho zrušení v roce 1924. Po tomto představení obecné právní úpravy se zaměřuje konkrétně na problematiku schlikovského fideikomisu, a to v částech věnovaných strategii majetkové držby rodu, zřízení rodinného fideikomisu Kopidlno – Staré Hrady v roce 1672, posloupnosti fideikomisních držitelů a poslednímu držiteli hraběti Ervínovi Schlikovi. Následují části věnované právním sporům o tento majetek, a to sporu po nástupnictví v letech 1907 až 1912, pokusu o znovuzískání svěřenství v letech 1917 až 1921, pokusu o obnovení řízení v letech 1926 až 1928 a konečně pokusu o otevření dědického řízení po Mikuláši Ungnadovi z Weissenwolfu, který byl uskutečněn v letech 2008 až 2016.

Užitá struktura práce je logická a pro zadané téma vhodná. Po obsahové stránce je problematika pojata velmi hutně, plně odpovídá rozsahu, který je pro diplomové práce předepsán, přičemž postihuje klíčové otázky a témata, která jí byla vytyčena. Kladně je třeba zejména hodnotit zdařilé zpracování problematiky

jednotlivých právních sporů, která je představena na základě vhodně v úvodu uvedených informací o vývoji obecné právní úpravy. Právě zpracování konkrétních historických kauz, které však mají vzhledem k více jak století trvajícím snaze rodu Schliků o získání předmětného majetku i velmi aktuální rozměr a vazbu na současné právo, respektive právní praxi, je velmi přínosné. Z práce je patrné, že autor vhodně propojuje své historické vzdělání se znalostmi a kompetencemi získanými v průběhu studia na právnické fakultě. Podařilo se mu ji přitom předložit ve formě relativně čtivé, a to i přes občas se vyskytující drobné pravopisné či stylistické chyby a její určité zatížení archaismy, kterým diplomant podlehl pravděpodobně pod vlivem archivních pramenů.

Rozsah v práci užitého poznámkového aparátu je standardní – 199 poznámek pod čarou na 84 stran vlastního textu. Na v práci užitých zdroje – prameny i literaturu – je v textu řádně odkazováno. V rámci posouzení podobnosti v systému kontroly plagiátů Theses byla nejvyšší míra podobnosti stanovena na 3 % (v aktualizovaném systému na 5,5 %), přičemž daný zdroj je v práci řádně citován. Pokud jde o použité zdroje, je úvodní část zaměřená na obecnou právní úpravu institutu fideikomisu založena převážně na literatuře (zejména – ale nejen – na klíčových pracích V. Urfuse a B. Bednaříkové). Část věnovaná již konkrétně schlikovské problematice pak je založena na diplomantově samostatném archivním výzkumu opírajícím se o případovou studii B. Bednaříkové a inventář k fondu Ústřední správa schlikovských velkostatků Jičíněves od M. Česákové.

Závěrečný přehled použitých pramenů a literatury, dále členěný na prameny, periodika a tisky a literaturu není proveden zcela důsledně. Například edice pramenů jsou řazené mezi literaturu (Die Chronik der Stadt Elbogen, Listář a listinář Oldřicha z Rožmberka, Práva městská, Vážného sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu), ač to jsou prameny, což je dáno tím, že mezi prameny řadí diplomant pouze prameny archivní. V přehledu použitých pramenů by ostatně měly být uvedeny také v práci použité a citované právní předpisy. Je také otázkou, proč diplomant použil v případě Práv městských starou edici Jirečkovu na místo edice nové (K. Malý a kolektiv, 2013). V případě přehledu periodik a tisků by bylo vhodnější uvést konkrétní články, které jsou v práci citované.

Zpracování předmětné diplomové práce bylo podpořeno v rámci projektu SGS-2020-025 Právo v běhu času 3, přičemž v průběhu jejího sepisování získané poznatky byly diplomantem prezentovány v rámci mezinárodní konference Stát a právo v běhu času 2022 (23. – 24. června 2022), kde vystoupil s příspěvkem „Rodinný fideikomis Schliků na bývalých panstvích Kopidlno a Staré Hrady“, a na konferenci Právo v běhu času 2022 (16. prosince 2022), kde vystoupil s příspěvkem „Problematika rodinného fideikomisu šlechty v českých zemích na sklonku monarchie“.

Na závěr lze konstatovat, že na předložené práci je evidentní, že se jí diplomant věnoval s osobním zájmem o pojednávanou problematiku týkající se šlechtického rodu, kterému se dlouhodobě věnuje, což ostatně dokládá i v práci citované literatura. Současně se plně projevilo jeho předchozí historické vzdělání a pracovní zkušenosti, které plně využil při práci s příslušnými archivními fondy. Podařilo se mu vystihnout klíčové problémy tématu a lze konstatovat, že práce více než splňuje nároky na obdobné práce obvykle kladené. Práci proto připouštím k obhajobě a doporučuji hodnotit (v závislosti na průběhu obhajoby) známkou výborně.

3

Témata k obhajobě:

Zrušení šlechtictví v ČSR a jeho dopad na právní vztahy.

Osudy fideikomisu v případě vyhasnutí předmětné linie.

Plzeň 14. května 2023